

ÂHİRET HAKKINDA AYRINTIYI SADECE ALLAH BİLİR (5)

(...düenden devam)

Müfessirlerin çoğuna göre 74'ncü âyetteki *el-Ard*, cennet yududur. Allah'ın, arzı onlara miras vermesi, başkalarının olabilecek olan o güzel yeri mü'minlere verdiğini ifade eder. Bazı müfessirlere göre de burada *el-Ard* ile dünya yurdu kastedilmiştir. Âyet, mü'minlere, bağlı, bahçeli, güzel yerler verileceğini müjdelemektedir. Bağlamdan bu arzın, cennet toprağı olduğu anlaşılıyor ise de dünyada da Şam, Filistin, Irak, Kuzey Afrika, Anadolu, Endülüs gibi güzel toprakların Müslümanların eline verileceğine işaret de sezilmektedir.

75'nci âyet, o Yüce Divan'ın hâkimi olan Allah'ın, tahtındaki ih-tişâmını anlatmaktadır: Kendisi tahtında bulunmakta, çevresini saran melekler, buyruğuna hazır beklemekte, buyruğunu yerine getirmek üzere çevresinde dönmekte ve O'nu tesbîh etmektedirler.

İşte bu mahkemede insanlar arasında adâletle hüküm verilir ve burada "*Övgü Allah'adır*" denilir. O'ndan başkasının hükmünün geçmediğine, O'nun hükmünün adâletine herkes tanıklık eder.

Bu âyetler, Allah'ın büyüklüğünü, insanların anlayabileceğı bir üslup ile anlatmaktadır. Bunları olduğu gibi kabul ederiz, fakat mâhiyeti hakkında hüküm vermeyiz. Çünkü bizim bilgi sınırimız dışında kalan şeyler hakkında tahmine dayalı hükümler vermek bize gerçeğı kazandırmaz. Kur'ân'ın dediğı yerde durmak gerekir.

Son âyetler, özellikle birçok Mekke sûresinde görüldüğü üzere sonuç üslûbunu taşır. Allah'ın adâleti, övgünün yalnız Allah'a âidolduğı vurgulanarak sûre bitirilir. Sûrenin baş tarafında da dinin yalnız Allah'a mahsus olduğı vurgulanmıştı. Sûrenin sonunda da değışik bir üslûpla aynı şey vurgulanmakta ve böylece sûrenin başı ile sonu birleşmek suretiyle sûre bütünleşmektedir.

Âyetlerde cennet ve cehennem ahvali, geçmiş zaman kipiyle anlatılmaktadır. Müfessirlere göre henüz vuku bulmayan ve ileride vuku bulacak olan bu olayların, geçmiş zaman kipiyle anlatılması, bunların mutlaka vuku bulacağını pekiştirmek içindir. Bunun için ileride vuku

bulacak şey, olmuş, bitmiş bir vak'a gibi anlatılmaktadır. Türkçemizde de gerektiğinde bu üslûbu kullanırız. Onun için âyetleri, Türkçedeki üslûba ve aslına uygun olarak terceme ettik.

Ancak bizim hatırıma şöyle bir düşünce gelmektedir: Bedenden ayrılan her ruh, dünyada yaptıklarının hesabını vermek üzere Allah'ın huzuruna götürülür. Acaba sûrun üflenmesi, ölen ruhların muhakeme olmak üzere Yüce Divana toplanma, duruşmaya çağırma borusu mudur? Bu takdirde olay, insanlık tarihinden beri sürüp gelmektedir. Her ân yüce Allah'ın huzurunda muhakeme edilip cennete veya cehenneme sevk edilen mü'minler, kâfirler, itâatkârlar, âsiler vardır. Buna göre âyetlerde sadece ileride vuku bulacak bir olay değil, her zaman süregelen ruhânî haller anlatılmış olur. Âhiret ahvâlini canlandıran birçok âyetten bu anlam çıkmaktadır. Bu yorumumuz, özellikle Vâkıa Sûresinin 83-95'nci âyetlerinin ifadesine de uygundur.

Demek ki âhiret, sadece dünyanın ömrünü tamamladıktan sonra başlayacak bir hayattan ibaret değildir. O, âhiretin en son durumu olabilir. Ama gerçekte âhiret, dünya ile beraber vardır ve ölen herkes âhiret âlemine geçmekte, Allah'ın huzuruna çıkıp yaptıklarından hesap vermekte ve dünyadaki eylemlerine uygun olarak ya cennet ile ödüllendirilmekte veya cehennem ile cezalandırılmaktadır. Allah bizi, bundan sonraki hayâtımızda birinciler grubundan eylesin.
